

HELYHATÓSÁG.

BUDAPESTI NÉPKONYHA.

Felhívás és kérelem.

Polgártársak!

Országos elemi csapások, — általánosan nyomasztó pénzügyi viszonyok, az ipar és kereskedelem pangásából következő keresethiány fővárosunknak szorgalmas, de szegényebb sorsu polgárságát az inségnek egész súlyával fenyegeti.

Szólunk azon jobb sorsra érdemes polgártársaink érdekében, kik fővárosunknak törzslakói, vagy állandó szorgalmas munkásai; — kívánunk cselekedni azon szegény sorsu lakosok és házi szegények érdekében, kik e helyhez kötve, mindennapi munkájuk után élnek, — de a jelenlegi munkaadás csekély volta, és az élelmi szereknek aránylag drágasága miatt maguknak és számos tagu családjaiuknak a mindennapra szükséges élelmet sem lévén képesek megszerezni: a legnagyobb inségnek lehetnek áldozatai!

Az inségnek előjelei már is mutatkoznak, a nyomornak rémséges képét azonban a közelgő tél ígérkezik egész nagyságában feltárni.

Rajtuk a sor megakadályozni, hogy e csapás is b_o ne következék!

Polgártársak! — Az egész közönségnek, úgy mint szűkölködő igazi szegényeinknek jól felfogott é deke egyiránt indított bennünket *egy polgári bizottmány* megalakítására; — mely bizottmány *nőgyeleteink nemeslelkű hölgyeinek közreműködésével* intézkedéseit oda irányozta, hogy szükségben szenvedő polgártársaink, s hozzátartozóik nyomorának enyhítésére az e célra felállított *népkonyhák*ból, — a polgári önértet teljes kimélésével, — legolcsóbb beszerzési árak mellett egészséges és tápláló meleg ételeket szolgáltatva, ezáltal az inségben szenvedőket az éhség martalékává jutni ne engedje.

Hogy ez iránti buzgó fáradozásainkat siker jutalmazza; hogy a nyomor eltávolítására kitzított magasztos cél eléréssék: *hatóságunk védve mellett az önségélyezés nemes eszközének alkalmazásához* fogtunk.

Ezen alapon indulva, és tudva azt, hogy fővárosunk közönsége mindenkor első sorban áll ott, hol bármilyen nemes eszmének végrehajtásáért önmegtartózkodással is kell áldozni; — tudva azt is, hogy közönségünknek kegyeletes érzülete maga előtt versenytársat soha nem ismert, midőn az inségben szenvedőknek bárhol mutatkozó keserves könyeiket kellett letörölni.

Teljes bizalommal kérjük fel önöket, hogy kitzított célunk biztosítására könyöradományainkkal minél előbb hozzájárulni és ebbeli kegyeletes adományait *bizottsági pecsét alatt* kibocsátott aláírási iverre feljegyezni sziveskedjenek.

Polgártársak! Tegyük egy hanggal jelszavunkká az irgalmasságnak s felebaráti szeretetnek jelszavát:

»Éhezőknek ételt adni!«

A könyöradományokat a gyűjtőivekkel egyetemben elnökünknek, vagy *Sztupa György* bizottmányi pénztárnokunknak, — a természetbeni adományokat pedig *Mendl István* bizottmányi gazdánknak átadni kérjük.

Kelt Budapesten, 1874. évi november hó 12-én tartott polgári népkonyha-bizottmányi ülésünkben.

Ráth Károly, s. k. főpolgármester, elnök.

A budapesti népkonyha-bizottmány oly nemes célt tűzött maga elé, melyet hogy minél nagyobb siker jutalmazzon, mindenki, ki szegényebb sorsu polgártársai nyomorán segíteni akar, csak szívből óhajthat. Bizalommal fordulunk tehát t. olvasóinkhoz, s arra kérjük őket, hogy a fennebbi cél biztosítására könyöradományainkkal szintén hozzájárulni sziveskedjenek. — A szerk.

HORVÁT ÜGYEK.

Zágráb, november 20. A politikai közigazgatás szervezésére és a közegészségügyre vonatkozó törvények a király által szentesítettek. A politikai közigazgatás szervezése majus hóban fog keresztülvitni.

KÜLFÖLD

FRANCZIA ÜGYEK.

Mint Párisból jelentik, gr. Apponyi s Zubovics hadnagy 18-án jelen voltak a köztársaság elnökének estélyén, a miniszterekkel s több más notabilitással együtt.

A ministertanács 18-iki ülésében az alkotmánytörvényekkel s az üzenettel foglalkozott. Ez utóbbinak szövege nem állapított meg. Az alkotmánytörvényekre vonatkozólag a kormány arra hivatkozik, hogy a nemzetgyűlés köteles azokat megvitatni. Mint állítják, a ministerium a septennatus szervezését a nemzetgyűlés feladatának tekintti, melynek teendője: a helyzetet s annak nehézségeit megítélni. A ministerium feladata főleg a septennatus közigazgatási oldala. A kabinet fenállása a septennatus szervezésére vonatkozó kérdések által nem fenyegettetik.

Louis Blanc felelt Christophle programjára s felhívja őt, hogy inkább a köztársaságiak valamennyi árnyalatainak egyesülésére törekedjék, mintsem a középpártok kézfogására, a mi ugy is lehetetlen.

ANGOL ÜGYEK.

Londonban a Varna-vasuti társulat tudatja, hogy november 26-án fog történni a kötvények lejárt szelvényeinek, valamint részvényenkint 25 shilling osztalékának kifizetése.

A »Times« következő, már táviratilag említett jegyzéket közöl:

»Bizonyos oldalról egészen téves magyarázat adatván ama kifejezéseknek, melyeket a ministerelnök a Guildhallban használt, fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy ő, midőn e megjegyzéseket tevő, nem vonatkozott gróf Arnim ügyére, azon elegendő oknál fogva, hogy gr. Arnim elfogatása nem önkényesen, hanem az ország törvényei értelmében eszközöltetett.«

A »Journ. des Débats« ehez megjegyzi: »Világosabban szólva, ezen jegyzék semmi kevesebbet sem jelent, mint Anglia első ministerének alázatos mentegetődzését Poroszország első ministerével szemben. Láthatjuk, hogy Európa ostromállapotba helyeztetése foyvást előbbre halad. Nem lehet föltenni, hogy az angol cabinet főnöke ily mentegetődzést tett volna, ha csak erre, már akár felülről, akár távulról, felhívás nem intéztetett volna hozzá.«

OLASZ ÜGYEK.

Róma, nov. 20. Közelebb tizenkét tag fog a senatusba kineveztetni, többi közt Verdi is, a híres zeneszerző.

SPANYOL ÜGYEK.

Az Irun alatt történt dolgokról következőleg ír egy levelező: »Midőn 12-én délután Bayonneból Hendayebe visszatértem, ott már azon hir várt, hogy Madridból Laserna tábornoknak parancs érkezett, San-Sebastianba azonnal visszavonulni, s onnan Santanderen keresztül újra visszatérni a csak egy hete elhagyott Ebro-vonalhoz. E hirt senki sem akarta elhinni. Az éji örök is stratégiai alapelveket vitattak, s azt bizonyítgatták, hogy e visszavonulás esztelenség, gyávaság, feladása valamennyi kivivott előnynek stb. A továbbmenéshez azonban hiányzott minden lehető előkészület csak két mértföldnyi ut megtételére is. A tábornagy azt mondta volna, hogy Laserna 10,000 főnyi segédcapatot kért, hogy előnyomulásánál saját hadműködési vonalát biztosítsa, a kormány azonban ezt nem teljesítette. De nem kell elfeledni, hogy az éjszaki hadsereg élén álló tábornok a szó szoros értelmében nem hadvezér, hanem egyszerűen végrehajtója a kormány parancsainak. Általános vélemény, hogy de la Torre herceg s még inkább a hercegné a valódi hadvezérek, s a háborut akként törekszenek vezetni, hogy valahogy békére, a cortes összehívására, s az akkor mégis lehetséges kormányváltásra ne vezessen. Vissza tehát Mirandába és Logronóba. Az időjárás már 11-én megváltozott, 12-én erős eső állott be; este már hó volt látható a hegységen. 13-án reggel valamennyi géphusoyai és navarrai hegygerincz fehér téli mezbe volt burkolva.

Kellemetlen hideg szél fűtyölt füleinkbe, midőn reggeli 9 órakor a sárban Hendayeből Irunba gázoltunk át, hogy az elvonuló csapatokhoz csatlakozzunk. Renteriabán rövid pihenést tartva, folytattuk utunkat, s délutáni 2 órakor zuhogó esőben mint megannyi fűrésztött egér megérkeztünk a városba. Most ám nem mehetünk tovább. A tenger dühösen hullámzik. A cantabriai tengeren egyelőre nem lehet járni. A posták sem érkeznek. Távirati összeköttetés sincs. Túrelem és várakozás! Laserna az asztalnál ma nagyon elégtelennek látszott.« — Másnapi, nov. 15. kelttel ezeket írja: »Az idő ma kissé jobbra fordult. Az ég tisztább, a tenger is lecsendesült. Egy vadász-zászlóalj épen a kikötő felé tart, s még ma elindul Santanderbe. Az ut Irunból Renteriabába és San-Sebastianba megint el van zárva. A karlisták tegnap apróbb csapatokban meglepték s a közlekedés ismét a tengerre van utalva. Nem gondol vele senki. Irunt megint a sorsra bízzák. Reménylik, hogy a karlisták nem kezdenek második ostromot. A mint sejteni lehetett, Moriones tábornok felhasználta az alkalmat, a jobb szárnyon újabb támadást kezdeni. Bizonyynal arra számított, hogy a karlisták minden figyelme Irunra van irányozva. A tegnap este óta szárnyaló nem igen megbízható hírek szerint azonban kísérlete roszul ütött ki, s veszteséggel visszaveretett. Pampelona újabb élelmezése tehát oly munka, melyet a legközelebbi jövőben végre kell hajtani.«

Bayonne, nov. 20. San-Sebastianból jelentik, hogy a hajóra szállt spanyol csapatok a rosz időjárás miatt kénytelenek voltak visszatérni és ezen előre nem látott körülmény folytán szükségét szenvedtek.

DUNA FEJEDelemségi ÜGYEK.

Bukarest, nov. 20. Mihály hős lovagsbrának leleplezése ma ment végbe a boulevardon; jelen voltak: a fejedelmi pár, a polgári és katonai hatóságok, a diplomatai testület és nagyszámu közönség.

SZERB ÜGYEK.

Mint Belgrádból 20 ról jelentik, a skupstina követi isteni tisztelet után összeültek a korelnök elnöke alatt, s megválaszták az igazoló bizottmányt. A trónbeszéddeli megnyitá: 22-én leend.

KELETI ÜGYEK.

Konstantinápoly, nov. 20. Az amerikai követ ma hosszú értekezletet tartott a nagyvezirrel, mert Syriában Zatakieh mellett amerikai hittérítők házját fegyveres erővel megsértették. A nagyvezir azt mondta, hogy bevárja a syriai kormányzó jelentését, de megígérte, hogy teljes elégtételt fog szolgáltatni. A »Progrès d'Orient« megszünttetett; a párisi »Univers« és a marseillesi »Semaphore« című lapoktól Törökországra nézve elvonatott a postaszállítás.

— A MAGYAR TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK igazgató-választmánya jövő hétfőn, f. nov. 23-án fogja az egyesület helyiségeit teljesen berendezve hivatalosan megnyitni; felkéretnek ennél fogva a t. cz. tagtárs urak, miszerint minél teljesebb számmal megjeleneni érdekelve legyenek. A megnyitás esti 6 órakor tartatik meg. A helyiség a fővárosi egyesült takarékpénztár házában bejárattal a Wurm-utcából van. Vajha vidéki tagtársak is minél számosabban oda sereglenek.

— PETŐFI-ÜNNEPÉLY. Petőfi Sándor huszonöt éves halálának évfordulóját megünneplendő, Szegeden e hó 22-én a város fényesen kivilágított nagy dísztermében kegyeletes ünnepélyt rendeznek. Az ünnepély műsora a következő: 1) Csatadal, Petőfitől, zenéje Huber Károlytól, éneklje a szegedi dalárda; 2) Emlékezés Petőfi Sándorra, előadja Magyar Gábor; 3) Költemény »Petőfiről« Szabados Jánostól, szavalja Szabadosné-Bérczy Paula asszony; 4) Felolvasás Petőfi lyrai költészetének néhány tárgyáról, Horváth Sándortól; 5) »Jövendölés«, költemény Petőfitől, szavalja Babarczy Flóra urhölgy; 6) »Magyarok istene«, Petőfitől, zenéje Róth Endrétől, éneklje a szegedi dalárda.